

דף ו

א. פרעתי ב. בנה כנגד כותל חבירו ג. הכשיר בהגבהה. ד. הכנת מקום לקורות. ה. הנחת קורות. ו. מרזב. ז. רחבה ותרבץ ת. סוכה. ט גגות משני צידי רה"ר י מחיצה בגגות יא. חצר גבוהה מחברתה יב. גג סמוך לחצר.

א. מנה לי בידך, אמר לו בפני עדים הן. למחר א"ל בפני ב"ד תנהו לי א"ל נתתיו לך נשבע היסת ונפטר אבל אם א"ל מעולם לא היה לך בידי והעידו עדים שהודה לו, הוחזק כפרן שכבר הודה שהיה לו בידו והודאתו כמאה עדים דמי (שכל האומר לא לויתי כאומר לא פרעתי דמי, שמי שאינו לוח אוינו פורע גמ' ורש"י). אם א"ל אין לך בידי סתם לא הוחזק כפרן שיכול לתקן דבריו הראשונים ולומר אין לך בידי שאמרת היינו לומר שפרעתי וכו' (ח"מ ע"ט).

ב. בנה האחד (מהשותפים) כותל שביניהם והגביהו עשר אמות ובא חבירו ובנה כותל אחר כנגדו או בצדו והגביה כותל האחר שש אמות מחייבין אותו ליתן חלקו בשתי אמות שהוסיף על ד' אמות שהרי נראה ממעשיו שרוצה בהם (ח"מ קנ"ז, י) שהלכה כר"נ אבל ר"ה אמר חייב לשלם חלקו בכל גובה הכותל של י' אמות, דכיון שהתחיל לבנות כנגדו סופו לגמור.

ג. ומודה ר"נ שאם חקק בראש הכותל שביניהם מקום להניח בו הקורות או שבנה עליו קורה גדולה שהקורות נשענים עליה מחייבים אותו לתת חלקו בשש אמות כולם שהוסיף חבירו על הד' אמות אע"פ שלא בנה כל הכותל שהרי גילה דעתו שהוא רוצה בכל הגובה הזה. הגה וכן בארכו אם הניח אבן נכנס ואבן יוצא כדרך שעושין בבנין כשרוצים להוסיף עליו חייב בכל התוספות שהוסיף חבירו (שם ודברי הרמ"א כפירוש התוס', גר"א).

ד. היו קורותיו של ראובן בתוך הכותל ובצד שמעון מקומות חפורים להכניס בהם ראשי הקורות, לא החזיק בהם שמעון להכניס בהם הקורות ואינו יכול לטעון שהוא שותף בו שהרי אין לו בו תשמיש ויכול ראובן לטעון אני חפרתי מקומות אלו מצדך כדי שיהיו מוכנים עד שתקנה ממני או שתבקש ממני ואמחול לך ותכניס הקורות בלא הפירה בכותל כדי שלא יתמטמט כותלי בעת החפירה (ח"מ קנ"ג, יט).

ה. אר"נ החזיק להניח על כותל חבירו ראשי רהיטים דקים לא החזיק להניח קורות כבדות ורב יוסף וכן א"ד בדעת ר"נ שמועילה חזקתו גם לקורות כבדות וכן הלכה, וז"ל שו"ע: חפר שמעון בכותל זה והניח בו קורה אחת ושתק ראובן ולא מיחה בו החזיק במקום הקורה אפילו היתה קטנה ורצה שמעון להחליפה בקורה גדולה ועבה מחליף (קנ"ג, טז). ונחלקו הפוסקים אם צריך חזקת ג' שנים, ואם צריך טענה שמחל או מכר לו, או דמועיל מחילה בשתיקה לבד.

ו. מי שהוריד מי גגו על חצר חבירו ולא מיחה בו והחזיק בדבר זה אם המים מנטפים ורצה לקבצם למקום אחר ולעשותם צנור עושה, וכן אם היו באים דרך צנור ממקום אחר והילקן על רוחב הכותל והחזירנו נוטפים עושה ואפילו לבנות על גגו כמין צריף (שהקירות נוגעים למעלה זו בזו והולכות ומתרחבות למטה) עד שירדו המים במהרה לחצר חבירו בונה שהרי הוחזקו מימיו של זה לירד לחצר חבירו (קנ"ז, י). ונחלקו בזה בגמ' ד"א דוקא צנור ו"א אפי' לעשותם נוטפים ו"א אפילו צריף וכן הלכה.

ז. המשכיר בית לחברו בבירה גדולה (בית ארוך וחלוק לחדרים והשכיר אחד מהם) משתמש בזיזים ובכתלים עד ד' אמות (על פני ארכה מבוהץ) ובתרבץ של חצר (גינות נוי) וברחבה שאחורי הבתים. ומקום שנהגולהשתמש בעובי הכתלים (בראש הכותל). ובכל אלו הדברים הולכים אחר מנהג המדינה והשמות הידועים להם (ח"מ שי"ג, א). ובגמ' פליגי בתרבץ וברחבה אם יכול להשתמש ופסק שו"ע שמותר.

ח. היתה הקורה (שהשעין שמעון על כותל ראובן) סוכת עראי, כל שלשים יום לא החזיק בה סתם שהרי ראובן אומר לא מחלתי והנחתך אלא מפני שהוא עראי. לאחר ל' יום החזיק שאין זה עראי. ואם סוכת החג היא כל שבועת ימי החג לא החזיק, לאחר שבועה החזיק (דכיון שהניחה יותר מהצורך היה לו למחות מיד, שלא עשאה לצל אלא לחג, רש"י בשם תוספת ועיין באה"ט). ואם חיבר ראש הקורה בכותל בטיט, מיד החזיק והוא שיביא ראייה שראובן סייע עמו או ראה ולא מיחה (קנ"ג, יז).

ט. שני בתים זה בצד זה והיו גגותיהם עשויים לדירה (שאינן משופעים, באה"ג) אפילו היו בשני צדי רה"ר זה עושה מעקה לחצי גגו וזה עושה מעקה לחצי גגו והוא דר בו זה שלא כנגד זה ומעדיף (מוסיף קצת) כדי שלא יראו זה את זה אע"פ שבני רשות הרבים רואים אותו ויכול לומר כל אחד לחבירו אלו אין רואים אותי אלא ביום בעת שאעמוד על גגי אבל אתה רואה אותי תמיד, הגה ואם הגג שפל עד שבני רה"ר רואים אותו כמי שעומד בגג אין כאן היזק ראייה (ח"מ קנ"ט, א) ואין יכול לומר לראשון שהתחיל לגדור טול דמי הוצאה ותעשה כל המעקה משום שהמעקה מכביד על הכותל ומקלקלו (גמרא).

י. גג הסמוך לחצר חבירו עושה לו (בעל הגג) מעקה גבוה ד' אמות (שתשמיש החצר קבוע ואינו יודע מתי להשמר מהיזק ראיית בעל הגג שתשמישו עראי). אבל בין גג לגג משאר הגגים (פ"י) שאינן עשויים לדירה אבל גגים שעשויים לדירה כגון שאין משופעים נתבאר לעיל שצריך מעקה משום היזק ראייה, באה"ג. וע"ע תוד"ה (בשני) אינו זקוק לד' אמות שאין בני אדם דרים בגגות לפיכך אין בגגות היזק ראייה. אבל צריך לעשות מחיצה בין שני הגגים גבוהה י' טפחים כדי שיתפוס אותו כנגב אם נכנס לרשותו. הגה ו"א דוקא שהגגין סמוכין זל"ז אבל אם אויר מפסיק וכו' בעינן מעקה (שאינן מרגיש בחבירו שיהיה ממנו, תוס') וכדרך שנתבאר בסמוך וכן נ"ל עיקר (שם, ב).

יא. שתי חצרות (וכ"א מזיק לחבירו בראייתו) שרקעית האחד גבוה מחבירו צריך העליון לסייע לתחתון לבנות למטה (אם לא שהעליון רוצה לבנות כל המחיצה למעלה על קרקע שלו לבדו, סמ"ע) והתחתון צריך לסייע לעליון עד שיהיה גבוה ד' אמות מקרקע העליון ולמעלה. (והוא פלוגתא בגמ' דר"ה אמר א"צ העליון לסייע לתחתון, ור"ח אמר צריך ותניא כוותיה וכן הלכה). לפיכך יקציעו (פ"י) יגרדו ויקלפו) העפר מקרקע של עליונה שיעור עובי חצי הכותל ובנין הכותל על קרקע שניהם עד שיהיה גבוה ד' אמות מקרקע העליונה ולמעלה הגה ואם החצר גבוה הרבה או שהתחתון אינו רחב להביט בו מרחוק ואפשר שבמחיצה מועטת יסתלק היזק ראייה שלו, סגי במחיצה שיראה לבני אדם שאינו מזיק עוד בראייתו (ח"מ קס, ג).

יב. גג הסמוך לחצר חבירו בעל הגג מזיק לבעל החצר ואין בעל החצר מזיק לבעל הגג, לפיכך צריך בעל הגג לעשות ביניהם מחיצה ד' אמות כדי לסלק היזקו ואין בעל החצר מסייעו וכו'. ואם קרקע החצר גבוה מן הגג צריך בעל הגג לבנות על שלו למטה עד שיהיה גבוה ארבע אמות למעלה מקרקעית החצר כדי לסלק היזקו ואם הגג נמוך מן החצר ד' אמות וכו' (קס, א).